

Afgørelser – Reg. nr.: 02521.00

Fredningen vedrører: Vorbjerg Gravhøje

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

07-11-1959

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

K E N D E L S E:
=====

Ved skrivelse af 3. januar 1959 har Nationalmuseet anmodet Fredningsnævnet for Skanderborg amt om at rejse fredningssag vedrørende en del af matr. nr. 3 a Vorbjerg by, Underup sogn, tilhørende gårdejer William Rasmussen, sammesteds, idet der ligger en del gravhøje på denne ejendom. Nationalmuseet har oplyst, at det drejer sig om 7 meget anseelige, vel bevarede høje, der tilsammen udgør en af de mest imponerende grupper i hele landet, højt beliggende i et naturskønt, uopdyrket areal, bevokset med lyng, græs og gyvel, og at der fra højene er en enestående udsigt mod syd og vest, samt at det kan befryktes, at arealet omkring højene vil blive beplantet eller udnyttet til grusgrav eller eventuelt udstykket til sommerhusbebyggelse. Nationalmuseet har henstillet, at terrainet, hvorpå højene ligger, åbnes for offentligheden.

Den 16. april 1959 afholdt fredningsnævnet et møde til forhandling om eventuel fredning af arealet omkring højene. Ejeren og Nationalmuseet var mødt. Nævnet besigtigede arealet og konstaterede, at dette henlå uopdyrket, bevokset med græs, gyvel og lyng.

Ejeren oplyste, at han benyttede arealet omkring højene til græsning, men at det var hans hensigt at beplante det med fyr og gran; derimod mente han ikke, at der var nogen mulighed for med økonomisk fordel at foretage grusgravning på arealet.

Nævnet fandt, at arealet på grund af sin beliggenhed og skønhed må antages at have en væsentlig betydning for almenheden, og at det har historisk interesse. Nævnet rejste derefter fredningssag på de omkring gravhøjene beliggende arealer.

Det bemærkes, at der på arealet den 22. august 1890 er lyst deklARATION om fredsløsning af 8. gravhøje og om, at et areal af 1 fods bredde uden om foden for højene skal henligge uopdyrket. Til brug ved sagens behandling er udarbejdet det vedhæftede kort.

Til brug ved fastsættelse af en eventuel erstatning for forbud mod beplantning har nævnet søgt sagkyndig bistand af skovrider Kierkegård, Nørre Snede.

Skovrider Kierkegård har i skrivelse af 28. august 1959 udtalt følgende:

" I anledning af nævnets skrivelse af 14. ds. vedrørende eventuel fredning af arealerne omkring gravhøjene på matr. nr. 3 a Vorbjerg By, Underup sogn, vil jeg tillade mig at meddele:

Først vil jeg anføre, at det pågældende areal: A-B-C-D-E-F-G-H-J-A er egnet til beplantning.

Selv om dele af arealet ligger højt og vindudsat, er der ingen tvivl om, at der ved beplantning med egnede træer vil kunne skaffes et udbytte. Der findes på arealet både Gyvel og Ørnebregner.

Hvad angår spørgsmålene om, hvor stor værdiforringelsen af arealerne vil være med forbud mod beplantning, da afhænger det i så høj grad af, hvorledes ejeren vil behandle og bruge en beplantning, at spørgsmålet vanskeligt kan besvares generelt. Jeg tænker her bl.a. på anvendelsen af beplantningen til juletræer, der udført på den rigtige måde vil kunne give en betydelig indtægt i løbet af få år.

Da arealer af tilsvarende beskaffenhed for tiden handles til ca. 1.000 kr. pr. ha., vil jeg mene det rimeligt, at ejeren ved forbud mod beplantning bør kunne sættes i stand til at erhverve sig et tilsvarende areal, hvor han da kan plante. Men da han bevarer en vis brugsret over det fredede areal, og jeg vil skønne, at denne vil kunne sættes til ca. 100 kr. pr. ha., vil værdiforringelsen ved forbud mod beplantning kunne ansættes til 900 kr. pr. ha., hvilket nogenlunde vil svare til alm. udbytte af en granbevoksning, bonitet V, fra plantning til 40 års alder.

De to spørgsmål vil da kunne besvares således:

Værdiforringelsen ved beplantning af arealet: A-B-C-D-E-F-G-H-J-A, ialt 3.600 kr.

Værdiforringelsen ved beplantning af arealet: B-C-D-E-F-G-B, ialt 2.070 kr.

Ifølge oplysning fra landinspektør Abildtrup udgør arealet, som på kortet er angivet med A-B-C-D-E-F-G-H-J-A + arealet af højene ca. 4. ha. og arealet, betegnet med B-C-D-E-F-G-B + arealet af højene ca. 2,3 ha. Ved formindskelse af det største areal A-B-C-D-E-F-G-H-J-A til A-B-C-D-E-F-G-A₃-A₂-A₁-A, bliver dette areal ca. ½ha. mindre eller på ca. 3,5 ha.

Den 5. oktober 1959 afholdtes et fredningsmøde, hvortil samtlige de interesserede var indvarslet.

Mødt var ejeren, Nationalmuseet ved inspektør Vebæk, sognerådet ved sognerådsformand Rudolf Sørensen og Skanderborg amt ved amtsvejinspektør A. Andersen.

Ejeren blev gjort bekendt med, hvilke arealer der eventuelt påtænkes fredet, og med fredningens omfang, samt om udlæggelse af en 1½ m. bred sti fra kommunevejen til det areal, der ønskes fredet.

Ejeren erklærede, at han intet havde at indvende mod fredningen, men påstod sig tilkendt i erstatning 3.800,-kr. og 3.500,-kr. henholdsvis for det større og det mindre areal samt 300,-kr. for færdselsretten.

Der blev foretaget votering i sagen.

Flertallet af nævnets medlemmer stemte for, at der såvel af skønhedsmæssige som af historiske grunde bør gennemføres en fredning af hele arealet, som på kortet er angivet med A-B-C-D-E-F-G-A₃-A₂-A₁-A, således at dette areal skal henligge i naturtilstand, hvorfor der på arealet ikke må foretages

bebyggelse eller beplantning, ligesom der er forbud mod anbringelse af master, skure eller lignende skønhedsforstyrrende genstande, og der må ikke foretages gravning af nogen art, såsom efter sten, ral, grus, sand eller lignende, og der må ikke foretages dyrkning af arealet. Højene må ikke indhegnes. Der skal være fri adgang på arealet for besøgende, dog ikke kørende færdsel, bortset fra den kørsel som er nødvendig for ejeren, for at denne kan komme over til skoven nord for arealet. Camping på arealet er forbudt. Selvsåning på arealet må fjernes efter anvisning af fredningsnævnet. I forbindelse med fredningen skal der være ret til gående færdsel for almenheden fra Naldal-Torp vejen til det fredede areal ad en $1\frac{1}{2}$ m. bred sti, som den er angivet på kortet og allerede forefindes i marken.

Fredningen vil herefter være at gennemføre i overensstemmelse hermed.

Ved fastsættelse af den erstatning, der bør tilkomme ejeren for fredningen og for den udlagte sti, vil der være at tage hensyn til, at arealets brugsværdi i nogen grad er nedsat på grund af de eksisterende høje, og at den udlagte sti går over et sted, hvor der i forvejen findes en benyttet sti.

Erstatningen for såvel fredningen som stiretten findes herefter passende at kunne fastsættes til 3.000,-kr., hvilket beløb udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Skanderborg amtsfond. Erstatningen vil være at udbetale til ejeren.

P H I b e s t e m m e s :

Der pålægges ejendommen matr. nr. 3 a Vorbjerg by, Underup sogn, følgende fredningsbestemmelse:

Det på det vedhæftede kort som A-B-C-D-E-F-G-A₃-A₂-A₁-A angivne areal fredes, således at dette areal skal henligge i naturtilstand, hvor- efter der på arealet ikke må foretages bebyggelse eller beplantning, ligesom der ikke må anbringes master, skure eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der må ikke foretages gravning af nogen art såsom efter sten, ral, grus, sand eller lignende, og der må ikke foretages dyrkning af arealet. Højene må ikke indhegnes. Der skal være fri adgang for besøgende, dog ikke kørende færdsel bortset fra den nødvendige kørsel for ejendommens ejer, for at denne kan komme over til skoven nord for det fredede areal. Camping på arealet er forbudt. Selvsåning på arealet må fjernes efter anvisning af fredningsnævnet. I forbindelse med fredningen skal der være ret til gående færdsel for almenheden fra Naldal-Torp vejen til det fredede areal ad en 1,50 meter bred sti, som den er angivet på kortet.

Der tillægges ejeren, gårdejer William Rasmussen, Vorbjerg, en erstatning på 3.000,-kr., der udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Skanderborg amtsfond.

Kondelsen kan tinglyses som hæftelse på matr. nr. 3 a Vorbjerg by,
Underup sogn.

Påtaloberettiget er fredningsnævnet for Skanderborg amt.

H. Hilden.

H. Mikkelsen.

R. Olsen.

Udskriftens rigtighed bekræftes

Fredningsnævnet for Skanderborg amt

Horsens, den 7. november 1959.

H. Hilden.

1214-II-NØ.

Akt: Skab nr.

(udfyldes af dommerkontoret)

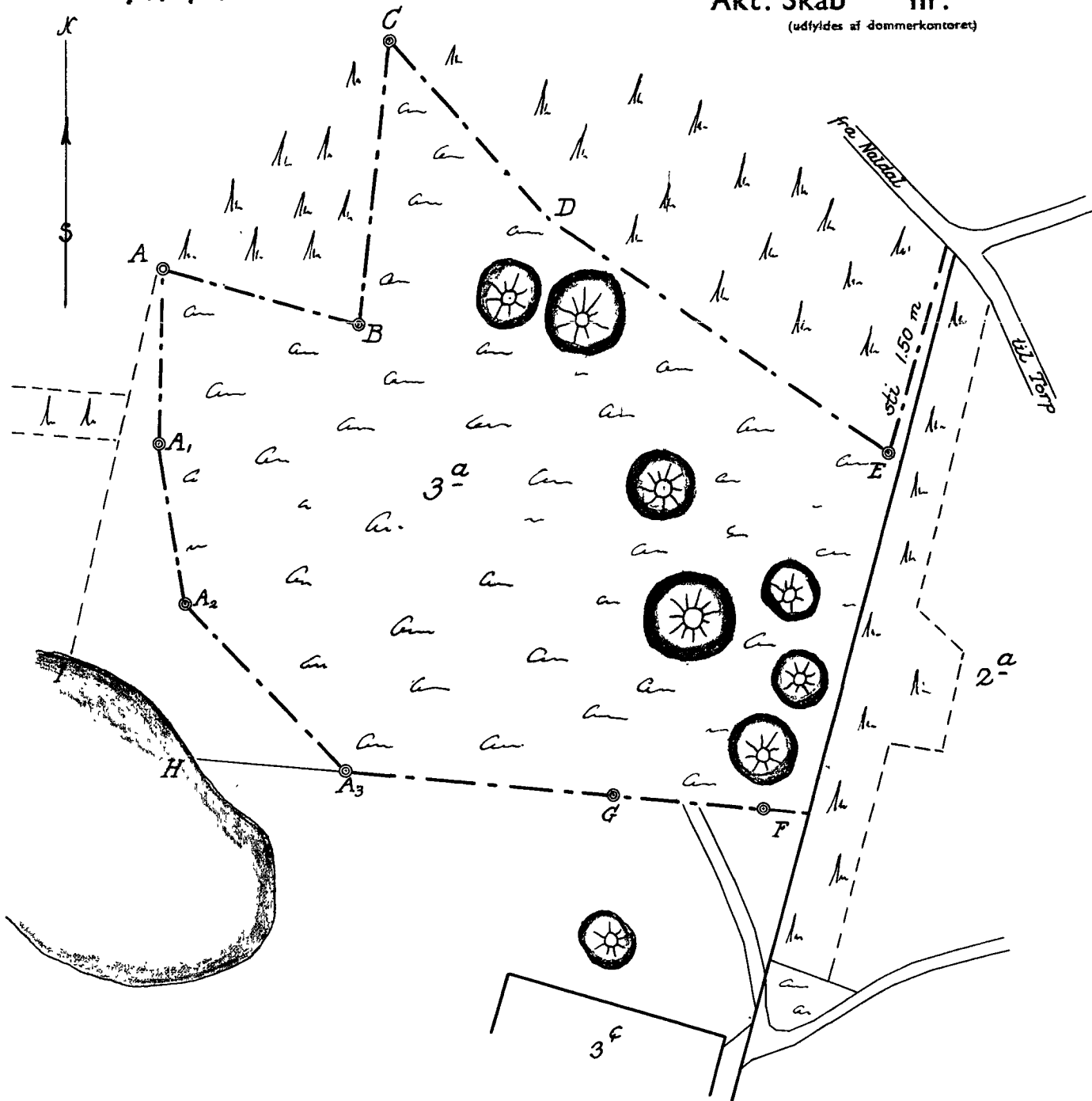
Justitsministeriets genpartkalkuleret. Til kort.

At denne kort-genpart er nøjagtig genpart af det originale kort vedrørende ejendommen(e)

m.s. nr. 3^a Vøerbjerg by

attesteres herved, Horsens d. 16. oktober 1959

Navn:

Gravhøje ved Vøerbjerg bakker
del af matr. nr. 3^a

Vøerbjerg by, Underup sogn

1:2000.

Udfærdiget efter opmåling

Horsens i oktober 1959.

J. Skuldstrup
Landinspektør.

© suær betonskelpæl.

Bestillings-
formular

Y-1 fløj

Jensen & Kjeldskov A/S.